

Mester Györgyi : Elbeszélések

A kézfogó

Már december óta tervezték az eljegyzést, mégis kihúzták egészen tavaszig, abból a megfontolásból, hogy ha már karácsonykor nem tartották meg a kézfogót, akkor üljék meg azt egy igazi szép, tavaszi napon. Így más hónap természetesen nem is jöhetett szóba, mint a szerelem hava, a virágillatú május.

Nagyon készültek rá mindketten, de különösen ő, az eljövendő menyasszony. A nagy nap előestéjén, családi fotókat nézegetett. Már voltak fényképei leendő családtagjairól, közöttük a fiú szüleiéről is. Amikor kezébe került majdani apósa képe, elgondolkozva nézegetni kezdte. A középkorú arcon az ismerős vonásokat kereste, mármint a fiú arcvonásait. Meg is lelte. Az életben fel sem tűnt neki, hogy apa és fia mennyire hasonlítanak egymásra. A kép ugyan csak derékgig ábrázolta az idősödő férfit, ő azonban tudta, hiszen már többször volt alkalma találkozni vele, hogy inkább alacsony, még középmagasnak se mondható, és köpcös. Olyan csupamarok kis ember, rövid kar, kurta húsos combok, holdvilág kép, a nyaka egybeolvad csapott vállával. Mindig szuszog, vagy a tüdejével van valami, vagy csak egyszerűen a kövérség miatt. Szemüveges, ráadásul vastag, minden ízlést nélkülöző, fekete keretes okulárét hord. A haja is már ritkulóban, pedig még csak a negyvenes éveit elején jár, és őszül is. Az apró, sötét szemekből vőlegénye tekintete nézett vissza rá, bár a fiú anyja világosabb szemét örökölte. Viszont az apja termetét. Most középmagasnak mondható, és mivel még nem hízott el, nem lehet ráfogni, hogy feltűnően alacsony lenne. De tény, ami tény, ővele majdnem egymagas. A fiú egyáltalában nem sportol, és bár többször kezdeményezte, hogy járjanak el együtt úszni, az mindig talált valami kifogást. Hol nem ért rá, hol „csak” meg volt fázva, máskor pedig egyszerűen elkezdett hízlegni, és ekkor ő mindig engedett, moziba mentek. Ha már most kicsi, pedig még sovány, de elhízik, mert nem sportol, mi lesz később?!

És ekkor váratlanul megjelent előtte egy jövőkép. Lelki szemeivel látta, amint ő az otthonukban épp vacsorát készít, amikor az ajtón csöngetnek. Tudja, hogy ebben az időben csak a férje lehet. Beengedi, és az ajtón belép egy köpcös, rövid karú, kurta combú, kerek fejű férfi, mosolygó, apró, világos szemeivel rákacsint, miközben első szava hozzá, a nevéhez, az, hogy elkészítette-e a beígért szalontüdőt vacsorára. Azután arról tudakozódik, milyen volt az uszodában a gyerekekkel, majd vacsora közben javasolja, hogy mivel másnapra esőt jósoltak, ezért ne kirándulni, inkább moziba menjenek, legyen végre egy élménydús hétvégéjük. És amikor a jövőképen ő erre földhöz vágta a keze ügyébe eső tányért, a csörömpölés hangja magához térítette. Tényleg összetört valami. Olyan erővel csapta a fényképeket az asztalra, hogy a hamutartó leugrott róla, és darabokra tört.

Az éjszaka hánykolódva aludt, kialvatlanul, fekete karikás szemekkel ébredt, s amikor telefonon pontosítani kellett volna, hányra jöjjenek vőlegénye és a szülők az eljegyzési ebédre, lemondta a kézfogót. Síró anyjával, kiabáló apjával nem törődve, csak annyit mondott: átgondolta a dolgot, mégsem illenek egymáshoz.

A leendő vőlegény először megdöbben, csalódottságot érzett, majd némi megkönnyebbülést. Este megnézte a tavaly nyári videót, és amikor látta, hogy menyasszonya anyja meg a nővérei mennyire elhíztak, milyen rosszul öltöznek, s maga is megtapasztalta, mennyire szalad odahaza a háztartásuk, úgy gondolta, talán jobb is, hogy így alakult...

— — —

A medveasszony

Már egy évtizede magányosan élt az erdőben, de nem szenvedett tőle. Az ő választása volt, senki másé, hogy különvált a közösségtől, kivonta magát a település életéből. Erdész volt, a természetes lét szerelmese, de különösen az erdőt szerette, minden teremtményével együtt.

Naponta tizenöt-húsz kilométert is megtett, fáradhatatlanul róttá az erdei ösvényeket, félévente elkoptatott egy bakancsot. Minden alkalommal ellátogatott a kihelyezett etetőkhöz, feltöltötte azokat, az orvvadászok csapdáit sorra felszedte, tönkretette, ha útjába sérült állat került, hazavitte, ápolta, majd szabadon engedte.

Szerették az állatok, nem félték tőle, nagyon tudott bánni velük. Így járt vissza másnapoként, a törött szárnyát újra használni tudó, ünneplőruhás öreg szarka, és a kerítés korlátjáról bámszokott befelé. Na, nem pusztán barátságból látogatott el az erdészlakhoz, egy kis számítás is volt benne, hiszen tudta, hamarosan magot szórnak elé, s az erdész „beszélget” is vele, amit ő mindig barátságos cserregéssel viszonzott. Így társalogtak. Egy kisebb őzcsorda is gyakran megfordult a közelben, tudták, érezték, ott veszély nem fenyegeti őket. Ugyan néha-néha megdézsmáltak a friss konyhakerti növényeket, de igazi kárt sohasem okoztak. Az udvaron egy kis vadmalac is növekedett, valahogy lemaradt az anyjától, úgy került a házhoz.

A rengeteget azonban nem csak ilyen szelíd jószágok népesítették be, maga útját járta a hiúz, farkasfalka üvöltése hallatszott az éjben, s néha a medvék is lejöttek a sűrű fákkal borított magasabban fekvő erdőkből.

Egy hajnalon, szokása szerint az erdőt járta, amikor a sűrűben egyszer csak gyenge, nyivákoló hangot hallott. A hang forrását keresve, hamarosan ráakadt egy kicsi medvebocsra. Végig se gondolta a lehetséges következményeket, már nyúlt is hozzá. Azonnal látta, hogy a talpát átfúrta egy jókora ágdarab, a seb gyulladt volt, erősen gennyezett, a kis állat teljesen le volt gyengülve. A karjába emelte a szinte öntudatlan, bundás testet, amikor a közelből morgás figyelmeztette, hogy nincs egyedül. Ő mégis, ügyet sem vetve arra, hogy döntése esetleg nem egyezik az anyamedve szándékával, gyors léptekkel hazafelé vette az irányt. Egy darabig nem csak érezte, hallotta is, hogy az anyaállat biztonságos távolságból követi, de nem közelítette meg. Talán már le is mondott a beteg kölykéről, az állatok megérzik, ha valami már menthetetlen.

Épségben hazaértek. Rögtön nekifogott a botdarab eltávolításának, a sebet fertőtlenítette, kötést tett rá, és a kis állatba kevés folyadékkal beleerőltette azt a szert, amiről biztosan tudta, ha cseppnyi esélye is van a bocsnak, használni fog.

Eleinte óránként nézett rá, később az állat kicsit felélénkült, mocorogni kezdett, láthatóan könnyebben viselte a sérülését is. Amikor már meg lehetett etetni, csak akkor kezdett vele barátkozni. A bánatos medveszemek hálásan néztek vissza rá, miközben tulajdonosuk mohón szívta a gyógyszerekkel dúsított kecsketejet.

Na, végre egy nőnemű lény is került a házhoz - jegyezte meg félhangosan, és elmosolyodott. Megszokta, hogy magában beszél, hiszen nem volt kihez szólania. Az állatokat becézte, ha szólhatnékja volt. Most legalább volt kihez.

A kis bocs szépen gyógyult. Egy idő múlva, már csupán a durva felületű, kerek, piros heg mutatta, hogy a talp valaha komolyan sérült.

Míg nem volt teljesen jól, az ágya mellé leterített pokrócon altatta, néha még éjjel is felriadt és ránézett, nincs-e valami baj, lélegzik-e még. Gyógyulása után a mackólánynak szokása maradt, hogy mellette aludjon a földön. Elkergetni se tudta, pedig jobb lett volna, ha az istállóban alszik, ahol a jászol mellé vackolt neki. Talán félt az üres helyiségben, vagy csak annyira hozzászokott, ki tudja, tény, hogy a ragaszkodásától nem szabadult. Egy idő után nem is bánta, bár sokszor eszébe jutott, a medve örökre még sem maradhat a háznál. Nem csak kedvelte, megszerette, s ha nem szégyellte volna, meg is könnyezi, amikor egy év elteltével úgy döntött, vissza kell küldenie az erdőbe.

Többször kísérelte meg otthagyni, aztán hátat fordítani, és eljönni, de csak nagy sokára sikerült. Akkor is úgy, hogy lövésekkel kellett szaporább távozásra bírni, amit a medvelány először nem is értett. Amikor aztán közvetlenül mellé lőtt, akkor lassan megindult az erdő sűrűje felé. Nem szaladt, tudta, hogy úgysem bántaná.

Ekkor egy hónapra beköltözött a faluba, egyik távoli rokonához, gondolván, ha a medve vissza is jön a házhoz, de ott nem talál mozgást, majd leszokik a visszajárkálásról, és végleg megtalálja helyét az erdőben.

Azért később is hiányzott neki. Reggelente, amikor kilépett az ágyból, talpával egyből a selymes mackóbundát kereste. Szomorú volt, hogy nem találta. Mintha egy kedves nőnemű lényt veszített volna el. Emlékezett, hogy éjszakánként néha arra riadt, a medve az ágyról lelógó kezét nyaldossa, vagy csak rátette a mancsát az ő karjára.

Ez is hiányzott, meg minden, ami hozzá kötötte. A róla való gondoskodás, a tőle kapott szeretet. És ekkor gondolt először arra, hogy asszonyt kellene hozni a házhoz, nem jó egyedül.

Nagy ritkán, de továbbra is bejárt a nagypiaci napon a faluba. Egy alkalommal, új árust fedezett fel a kofák között. Fialat, barna lány volt, talán még a húszon is innen. Erdei gyümölcsöket, gombát árult, kézi fonású kosárból. Megszólította, hogy közelebről is szemügyre vehesse. Először a gyümölcsök felől érdeklődött, aztán vásárolt tőle, pedig mi szüksége volt neki málnára meg szederre? Hiszen ő ismerte a legjobb lelőhelyeket, már le sem hajolt értük, olyan természetes volt, hogy leszedheti, hogy bőségesen van belőle.

A lány kellemesen mély, borongós hangon válaszolgatott neki. Jobban megnézte magának. Az arca pirosposzsgás volt, mint aki minden idejét a szabadban tölti, dús szemöldöke alól, meleg, barátságos pillantású barna szempár sütött felé. Ajka telt volt, s természetétől rózsaszínű, apró, erős fehér fogai kivillantak minden mosolynál. Haja tekergő örvény volt, vastag, selymesen sötétbarna zuhatag. Az alakját alig látta, mivel egy lánán ült, de abban biztos volt, hogy az erős vállak alatt kemény keblek, izmos, masszív kis test következik, mely formás, de erős lábakon áll. Olyan középtermetű volt, mint egy süldő mackólány. Csak ekkor gondolt arra, hogy kedves állatával hasonlítgatja össze a barna szemeket, a masszív testalkatot, a kedvességet...

A lábszárközépig érő szoknya alól, kilátszott a két kis tömött lábfej. Az egyikken ekkor váratlanul egy kerek, piros forradás nyoma tűnt elő. A lány észrevette, hogy a férfi pillantása a lábára szegeződik, ezért zavarában maga alá húzta, azonban ekkor, a hirtelen mozdulattól láthatóvá vált, ugyanolyan heg van a talpán is. Mintha valami átszúrta volna a lábfejét.

Az erdész megvette a lány aznapi egész árukészletét, sőt, még hozzátette, hogy mivel nagyon szereti a málnát, másnap is eljön.

Mielőtt visszament volna az erdészlakba, betért a korcsmába, hogy a lány felől érdeklődjön. A korcsmáros nem, de a felesége tudott róla valamit. Állítólag, legalább is, a mindentudók azt rebesgetik, a lány egyedül él az erdőben, végtelenül szegényes körülmények között, egy egyszerű fatákolmányban, amiben még ágy sincs. A földön alszik egy régi pokrócon. Eredetileg nagy pereputtyal jött, szülők, rokonok, sok apró gyerek, átutazóban voltak. Letelepettek, megpihentek az erdőben. Ugyan messze voltak a falutól, de amikor eltűnt egy birka, őket gyanúsították, mivel idegenek voltak, és nagyon szegények. A károsult gazda fejszével meg a szomszédokkal indult az erdőbe, kideríteni az igazságot. Hogy igazán vétkesek voltak-e, vagy sem, akkor még senki sem tudta, de a család mégis gyorsan táborot bontott, el akarván kerülni az összetűzést. Eltűntek, sátras tul, szekerestül, pereputtyostól. A lány éppen az erdőt járta, gyümölcsöt, gombát szedett a piacra, és mire visszatért, hűlt helyét találta a családjának. Eleinte érdeklődött utánuk, de aztán abba hagyta. Őt nem bántotta senki, hiszen tudták, elment volna ő is, ha ludas a dologban, aztán meg előkerült az elveszettnek hitt birka is. A lány ittragadt. Hogy tényleg így volt-e, vagy másképpen került erre a vidékre, biztosat senki sem tudott. Egyszerű lány volt, erdőben élt, a sérülését gombázás közben is szerezhette - gondolta az erdész, de egyre csak foglalkoztatta a dolog. Egészen addig, míg el nem döntötte, hogy feleségül veszi, úgyis olyan asszony kell a házhoz, aki megszokta az erdőt.

A faluban ülték meg az egyszerű lakodalmat, majd kivitte az új asszonyt az erdészlakba. Nem volt annak szinte semmi holmija, azon kívül, amit magán hordott. Az első együtt töltött estén fáradtan aludtak el.

Éjszaka az erdész hirtelen felriadt álmából, de nem értette az okát. Amikor magához tért, rögtön az asszonyt kereste mellette az ágyban, azonban ott senkit nem talált. A meglepetéstől felült, lelépett az ágyról, s talpa valami selymes, puhán bársonyos dologba mélyedt. Lenézett, és látta, újdonsült felesége ott kucorog a régi pokrócon, keze felnyúlik hozzá az ágyra. Valószínűleg az érintésére ébredt, amikor a nő álmában, önkéntelenül megfogta a kezét. A medveasszonyt akkor a karjaiba vette, és olyan gyengéden fektette vissza az ágyba, hogy még csak fel sem ébredt...

— — —

A rajzszőg

Már évek óta nem kesergett a nyomorán. Megszokta, mint a saját bőrét. Levetni úgysem tudta, hát miért foglalkozott volna vele? A kis padlásszoba, ahol lakott, zsúfolt volt a semmitől: a berendezés egy ágyból, gyalulatlan asztalból, támlásszékből, falikútból, egy függönnyel elkerített WC-ből, vaskályhából, s a falon sorakozó, ruhaakasztót, egyben szekrényt helyettesítő kampószögekből állt. A sivár szoba egyetlen díszé egy ócska rádió volt, amit az előző lakó, labkérhátraléka fejében, az adósság kiegyenlítése végett hagyott hátra. Az ablak csupaszon ásítozott, unottan nézegetett kifelé a nagy, üres hátsódudvarra, ahol a meleg por súlya alatt kókadozó gazok burjánzottak, és az odadobált ételhulladékon döglegyek ejtöztek.

A falikút fölötti, foncsorhibás tükördarab a szoba lakóját sem tüntette fel jobb színben. A visszatükröződő kép igen lehangoló volt. Sovány, sápadt, beesett arc. Az apró szemek gyanakodva kémleltek a világba, mintha attól féltek volna, gazdájukra bármikor lesújthat a végzet. A szigorúan összeszorított ajkak fölött ritkás kis bajusz búslakodott, mintha nem telt volna többre belőle. A szemöldök apró, savószínű szemekre borult, a haj sötétén, még fésülten is elfeküdnek látszón, alig takarta a szűk kis fejet. Termete sem hazudtolta meg a képet: az alacsony, sovány, fiatalon is hajlott test mitől is növesztett volna nagyobb fejet és több észet?

Eddigi életében elkerülte a szerencse, ez tény. Jövője kilátástalan volt, rokona nem lévén, kitől, mitől is várhatta volna, hogy egyszer ráköszönt a jólét.

Szűkösen, beosztóan élt, egyetlen szenvedélye volt csupán, a lottó. Azt sohasem mulasztotta el, hogy a soros heti lottóját megvegye és kitöltse. Mondhatni, ez volt az úri „passziója”. Ugyan ezt sem engedhette meg magának, na de mit engedhetett volna meg? Hogy éhen haljon, vagy hogy télen ne fűtse fel a kis szobát? Igen, ezt mind megtehetette volna. De hát még csak huszónhét éves volt, és valami ismeretlen okból kifolyólag, élni akart, és még remélt.

A borongós reggelen, szokás szerint, már az ébresztőóra csörgése előtt kipattant a szeme. Fel kell kelni, várja a munka. A céltalan, értelmetlen vonalak húzogatása, körök és szegletek, melyekből talán kialakul valami épület körvonala, amit ő sosem fog látni, hiszen hogy jön ő ahhoz?! Ő csak egy egyszerű segéd-műszaki rajzoló. Egy senki, akit észre sem vesznek. A kollégái csak cukkolják, gúnyolják, a nők, különösen az a kis szóke a bérszámfejtésről, átnéz rajta, jó, hogy amikor látja, legalább a hódolatteljes köszöntését fogadja. Semmi esélye nála, pedig ha tudná, hogy akár meghalni is kész lenne érte. Évek óta nem volt nővel. Nem tellett rá. Önszántából pedig nem állt vele szoba egy valamirevaló nő sem.

Ez mind végigfutott az agyán, amíg elvégezte a dolgát, arcot mosott, magára húzta szokásos, mindennapi gönceit, és leült az asztal mellé. Baloldalt félig üres lekvárosüveg, mindennapi reggelije elmaradhatatlan kelléke, zacskóban szikkadó kenyér, vizeskancsó, jobbra pedig már nem nagyon nyújtózhatott, mert könyökével óhatatlanul leverte volna a papírdobozban tárolt ceruzacsonkokat, tompa körzőt, radírdarabokat, a kupacban álló rajzszőgeket, na és persze az otthoni munka elmaradhatatlan kellékeit, a néhol zsírfojtos, gyűrött sarkú rajzpapírokat, amin a hazahozott szerkesztési feladatokat szokta felvázolni.

Elmerengve, félig még az ágyemeleg bódulatában, rágcsálta a mutatóba megkent kenyeret, közben, szinte öntudatlanul, a rádió felé nyúlt, és elcsavarta a gombot. A reggeli hírek után, a lottóhúzás számait kezdte sorolni a monoton, szenttelen női hang. Biztosan nem lottózik - futott át az agyán. Hallgatta a számokat, mint aki számára ez teljesen közömbös információ, hiszen a nyereség élményét még sohasem élte át. Elhangzott a hat szám, melyek egyszerre csak olyan ismerősnek tűntek. Az ismétlésre már kiélesedett a hallása. Nagy isten, ezek az ő számai! Nem lehet! Megütötte a főnyereményt! Biztosan meg fog halni, vagy talán már nem is él! Nem, vele ilyesmi nem fordulhat elő! Ő nem győzelemre született.... vagy mégis?!

Felugrott. Lendületétől borult a szék, röpiült a kancsó, a lekvárosüveg, a ceruzatartó doboz a padlón landolt, a rajzszőgek szanaszét gurultak, a lapok csúsztak, mint kavics a tó felszínén...Maga után becsapva az ajtót, mi nem volt szokása, leszáguldott a kopott lépcsősoron, kivágódott az utcára és körülnézett.

Az ébredező házak között, már pislogva sütött a nap. Úgy érezte, ez most csak az ő kedvéért kelt fel. Igen, ez az ő napja! Munkába menet útb ejtette a lottózót, hogy meggyőződjön róla, a kihúzott számok azonosak az övéivel. Semmi kétség, megütötte a főnyereményt! Az irodába úgy ment be, hogy a porta előtt elhaladtában, csak intett az ott ülőnek, aki kellően el is bámult ezen. Mi lelhetette ezt az amúgy szerény fiatalembert, hogy még csak nem is köszön? Leült az íróasztalához, elővette a szelvényt, nézegette, forgatta a kezében. Majd egy döntő elhatározással odament az irodafőnökhöz, és elkéredzkedett „ügyet” intézni”. A főnök meglepődött ekkora merészségen, de amikor megtudta az „ügy” mibenlétét, nyájasan engedélyt adott a távozásra.

Hogy, hogy nem, de még mielőtt eljöhett volna, az irodában híre ment a lottónyereményének. Sorra jöttek gratulálni olyan kollégák is, akik addig a létezését sem kívánták tudomásul venni. És láss csodát, egyszer csak ott állt az asztala előtt a szóke szíren a bérszámfejtésből! Kedveskedve odahajolt hozzá, úgy mondta, hogy egyik rokona remek befektetési lehetőséget tudna

ajánlani a pénze számára, és ha nem bánja, este felugrana hozzá, ezt megbeszélni. Úgy bólintott rá, hogy szinte nem is volt magánál. Csak elhadarta a címét, és már menekült is – nehogy felébredjen. A lottózóban biztosították arról, hogy a nyereséggel minden rendben lesz, másnap menjen vissza, lehetőleg kísérővel, és ajánlják, hogy átmenetileg a pénzét helyezze el egy bankfiókban, míg nem dönt a további felhasználásról. Holtfáradtan ért haza. Aznap nem dolgozott semmit, mégis olyan elnyűttnek érezte magát. Talán a sok új élmény fárasztotta ki, a lehetőségek tárháza, amely most úgy nyílt meg előtte, hogy egyszeriben fel sem tudta fogni. Holnaptól minden másképp lesz?! Hogy lehet ezt elhinni? Mi lesz, ha kiderül, mégsem igaz? Azt nem élné túl! De ezen most nem is érdemes töprengni, este jön hozzá a kis szőke a bérszámfejtésről. Már vásárolt is az esti találkához, persze csak szerényen, hiszen a vésztartalékát kellett felhasználnia, a nyeresény még nincs a kezében. Kiemelt figyelmet fordított a külsejére, úgy készülődött. A fekete öltönyét vette fel, amit anyja temetésén viselt utoljára. Ezt érezte az alkalomhoz illően elég elegánsnak. Ekkor eszébe jutott, mint valami zsugori öregúrnak, hogy mi van, ha ellopják tőle a nyertes szelvényt? Talán a szőke tündérnek is vannak efféle szándékai? Egy hirtelen ötlettől vezérelve, felhasította otthoni lábbelije gumitalpát, és a résbe belecsúsztatta az összehajtogatott szelvényt. A rés azonban nyíltan tátongott, hát rányomott egy rajzszőget. Úgyis cipőt húz, ha jön a vendég – gondolta. Ebben a percben felvijjogott a bejárati csengő. Megjött a szőke démon. Mától kezdve az én Istennőm! Nem is gondolt másra, rohant az ajtó felé. A kopott kőlépcső tetején a papucs rajzszőggyel vasalt talpa megcsúszott, és ő repült lefelé. Mire a húsz fokon lebecsűszott, nyakát szegte.

Az ajtócsengő még percekig harsogott, mígnem a bejönni szándékozó megunt, hogy nem engedi be senki, és mérgesen odébbállt.

Harmadnap, mivel a munkahelyén nem jelentkezett, ki sem lépett a cégtől, ügyintézés céljából keresték a lakásán. A kulcs belül volt a zárban, ezért bajt szimatoltak a látogatók. Feltörték a lakást, de a sérültön már nem tudtak segíteni. A nyertes lottószelvény sosem került elő, tán igaz se volt, az albérlő holmijait a tulajdonos - hozzátartozó híján - a szeméttelre vitette.

A gumitalpú papucsot egy hajléktalan csavargó találta meg, aki aztán gyakran hálálkodott a korábbi tulajdonosnak, mivel így nyár közepén, egy kényelmes papucs, minden kincset megér....

— — —

A sajt

Tudta, zűrös hét vár rá, hiszen tavaly is, amikor náluk „nyaralt” a neje húga a pereputtyával, szinte semmire se jutott a saját munkájával. Muszáj volt sok időt velük tölteni, ügyes-bajos dolgaikat, beszerzéseiket intézni. Egyébként a családdal nem volt különösebb gondja, mindig is jól megfért a felesége rokonságával.

Nem tévedett, bejött az elképzelése. Egyik nap neki, másik nap a feleségének kellett kísérgetnie a vendégeket, de még a gimnazista nagylányt is befogták, hogy a szomszédos városka múzeumában, kalauzolja őket. Tavaly ugyan jártak már ott, de a kicsik idén is ragaszkodtak hozzá.

Hasonlóképpen elodázhatatlan, sarkalatos pontja volt a programnak a helyi sajtospecialitás beszerzése, mert abból vittek tavaly, és mindenkinek nagyon ízlett. Még a nyolcvanéves mámi, sógornője anyósa is megkedvelte a nagylyukú, fanyarkásan sós sajtkülönlegességet, mivel kevés fogával még el tudta harapdálni. Az idős hölgy idén ugyan már nem jött, mivel közben ágyhoz kötött beteg lett, de a sajtra feltétlenül számított, és - állítólag -, azt üzenté, addig nem akar meghalni, amíg a kedvencéből még egyszer nem evett.

Ezen a héten azonban, mintha az egész világ összefogott volna ellenük, a piacokról eltűnt a keresett sajt. Még önszorgalomból is utánajárt, felvette a barátaival a kapcsolatot, segítenének beszerezni a sajtot, a már hazafelé készülődő vendégeiknek. Azonban itt is, ott is, csak azt lehetett hallani, hiánycikk most ez a tejtermék, sok volt a külföldi, felvásárolták a teljes készletet. Már a helybelieknek se jutott. Ekkor, a huszonegyedik órában, mentőkötelet dobott neki a Jóisten. A gazdaboltban kezdett szokásos, reggeli bevásárló körútja során, véletlenül belebotlott egyik régi katonatársába, nem tudtak elmenni egymás mellett szó nélkül. Főként nem szomjasan, ebben a tikkasztó nyári melegben. Beültek hát sörözni a közeli kerthelyiségbe. Szó szót követett, mígnem az került terítékre, hogy kinek, milyen gondja van a családjával. Ő nem panaszkodott, jól kijönnek az asszonnyal, a gyerekekkel sincs gond, csak hát a távolabbi hozzátartozók. A nej pereputtya. Még a jó viszonyban lévő rokonok közt is megesik, hogy akaratlanul is, egymás idegeire mennek, megoldhatatlan problémát okoznak a másoknak. Itt van például, ez a mostani eset - mondta. Én vegyem a lelkekre, hogy otthon az öreg mámi utolsó óhaja nem teljesül, mert mi ideki, Zetelakán nem tudunk neki a kedvenc sajtjából szerezni?! Hát akkora a baj?- kérdezte a barát. Miféle csudasajtot keresel te, amit beszerezni képtelenség? Erre ő elpanaszolta, hogy kereste, kutatta, már akár le is pénzelt volna valakit, ha pult alól, vagy bármi más módon szerez neki, de semmi foganatja. Lejárhatja a lábát, a sajt eltűnt a föld felszínéről, és holnapig, a rokonok indulásáig, már bizonyára nem is kerül elő.

Azt a nagylyukú, fanyarkásan sósat keresed ilyen nagy vehemenciával? - kérdezte ismét a barátja. A nővéremék is csinálják, ma délután épp látogatóba ígérkeztek. Megtelefonálok, hogy hozzanak egy darabot, és rögtön át is ugrom vele hozzátok. Azt sem tudta, hogy köszönje. Mégsem esik csorba a becsületén, mert az asszony már azt is feltételezte, talán nem is akarja igazán azt a sajtot megszerezni...

Nem is volt otthon, csak este mondta a felesége, hogy a barát meghozta a sajtot, és betették a hűtőbe. A sógorasszony nagyon örült neki, ő meg többször is elmondta, hogy aztán nehogy ott felejtsek a fridzsiderben, mert az már jóvátehető hiba lenne. Mit is szólna odahaza az a szegény, kívánós mámi, ha nem kapná meg az ő kis sajtját!

Régen aludt olyan nyugodtan és gondtalanul, mint azon az éjszakán. Még reggel is, mielőtt elindult volna a gazdaboltba, két csók között odasúgta búcsúzkodó sógorasszonyának: a sajtot jól eltették, nem fog megromolni?! Nem, ne izgulj, szóltam a Józsinnak, hogy tegye be a nagytáskába.

A bolt után még beugrott a henteshez, egy kis dagadóért, úgy gondolta, jó lesz vacsorára, bár a napokban, a vendégek miatt elég sok húst ettek, megevett volna már valami térsztafélét is, mondjuk sajtosat. Azt nagyon szereti. Az asszonynak is eszibe juthatott volna. Na de ebben a sajtthányos időszakban? Nem várhatja el tőle, hogy még erre is gondja legyen.

Mire hazaért, alaposan megszomjazott. Első útja a hűtőhöz vezetett. Ahogy benyúlt a tejesdobozok mögé, hogy a kedvenc sörét kivegye, meghűlt benne a vér. Ott volt a sajt. Kicsit eldugva, a tejes és gyümölcsleves dobozok mögött, közvetlenül a sőr mellett. Az asszony nem volt otthon, a papírfecsin hátrahagyott üzenet szerint, próbára ment a varrónőhöz, így nem is szólhatott senkinek, hová rohan, csak kezében a sajtos zacskóval beugrott a kocsiba, és nyomta a gázt veszettül. A rokonoknak már majd kétórányi előnyük van - gondolta -, lehet, hogy csak a határ közelében éri őket utol. Akkor is, mindegy, hogy milyen fáradtság árán, de utánuk viszi a sajtot. Ezen nem múlhat a dolog, amikor annyit törte magát a megszerzésével. A Józsi, a figyelmeztetés ellenére, mégiscsak elfelejtette betenni a sajtot a nagytáskába.

Hajtott, mint a meszes, amikor végre az egyik benzinkútnál utolért egy magyar rendszámú piros autót. A bennülők ismerősök voltak, akik ráadásul a rokonaikat is ismerték, mivel ugyanabban a kisközségben laktak, mint a sógorasszonyék. Ők is hazafelé tartottak. Megállt mellettük, kiszállt, és szinte esengve kérte őket, vigyék magukkal a sajtot, és hazaérve adják át a

---

sógorasszonynak. Ha tudja, valamikor majd meghálálja. Azok csak nevették, hogy milyen ijedt a képe, és nem akarták elhinni, hogy olyan fontos az a darabka sajt. De elvállalták a feladatot. Megígérték, még aznap este házhoz viszik a sürgős küldeményt.

Amikor elköszönt tőlük, újabb nagy kő esett le a szívéről. Meg is volt rendesen elégedve magával. Mégiscsak remek egy fickó ő, ha meg tudott oldani egy majdnem megoldhatatlan feladatot.

Visszafelé már nem hajtott olyan gyorsan, kora estére ért haza, farkaséhesen. Otthon az asszony azzal fogadta: jó soká elváltál, pedig a kedvenc ételedet akartam készíteni vacsorára. Sajtós tésztát - már ha megtaláltam volna azt a darab sajtot, amit a tejes és gyümölcsleves dobozok mögé, a sör mellé tettem ma reggel. Képzeld, megszűnt hiánycikknek lenni, ma már szinte minden üzletben kapható volt a nagylyukú sajt. Nem hagytad te véletlenül nyitva a lakásajtót, amikor elmentél hazulról?

És abban a pillanatban, a két kő, ami a nap folyamán leesett a szívéről, mintha a fejére esett volna. Hát a saját vacsoráját vitte ő lóhalálában a rokonok után? Mégiscsak rendes ember ez a Józsi, betette a mámi kedvencét a nagyszatyorba....

— — —

A tenger

A halászegény hevenyészve összetakolt kalyibában éldegélt a településtől távol, a tenger egyik elhagyott partszakaszán. Már nem volt olyan fiatal, hogy a családja tartsa el, de olyan idős sem volt még, hogy ő maga alapítson családot, na meg az anyagi tehetsége se volt meg hozzá. Utóbbit nehéz is lett volna tagadni, hiszen végtelenül szegény volt, csak tengődött egyik napról a másikra.

Ócska, recsegő-ropogó deszkájú bárkáján minden hajnalban tengerre szállt, felvette a harcot a háborgó őselemmel, kivette a hálót, bevonta a rákcsapda ketrecét, birkózott a kötélzettel, tenyere össze-vissza hasadozott, gyógyult sebekkel volt teli, melyre aztán úgy rákérgeződött a bőr, mint az öreg embereknél szokott. A tengert ennek ellenére csupán ellenfelének, és nem ellenségének tekintette, hiszen már évek óta senkitől nem kapott semmit, a tenger tartotta el, hát miért is haragudott volna rá? Azt meg csak nem kívánhatta, hogy a tenger önként adjon bármit is, rendjén valónak érezte hát, hogy meg kell küzdenie a mindennapi betevő falatért.

A tenger sem akarta őt sohasem elpusztítani, csak küzdelemre készítette, mintha csupán az akaraterejét tenné nap mint nap próbára, s lehetővé, hogy tényleg kiérdemelje, amit tőle megszerez. Ha kicsit bőségesebb volt a halfogás, új deszkákkal megjavíthatta a rozoga bárkát, vagy vehetett egy másik hálót, többre nem tellett. Mint ahogyan lányra sem. Hiszen a lányok is olyan mércével mértek, mint mindenki más a világon: van-e valamid, tehetős vagy-e, el tudsz-e tartani egy asszonyt, gyerekeket. Mivel nem volt semmije, erről csak álmodozhatott. Meg is tette, esténként.

Miután elfogyasztotta egyhangú vacsoráját, kiült a tengerpartra. És akkor minden megváltozott körülötte. A napközben haragvó tenger a szeme előtt szelídült meg. Lábaihoz csendesen simultak a hullámok, halk loccsanással futottak a partra, fáradhatatlanul igyekeztek felé, mintha őt akarták volna elérni. A selymes víz simogatta a bőrét, lágy, sós szellő borzolta a haját. Előtte hajladoztak a víz alatti bársony moszatok, mintha táncot lejténének, kacérkodva vonva magukra révedező tekintetét. Szerette a tengert. Olyan fájdalmasan szép volt a látvány. Szemében visszatükröződött a lenyugvó nap tüze, mely lángoló vörösre festette a tenger azúr fényét, majd a hanyatló nap belebukott a végtelenbe, és a nagy víz kioltotta a tüzet. Ezt csodálta minden este, s a csendet, mely telítve volt a nászukat ülő kabócák örökös ciripelésével, a tenger mormogásával, a partra csapódó hullámok halk, egyenletes neszével, s a szelídülő langy fuvallat érzéki susogásával.

Napszálltával a tenger fölé mélyfekete lepel borult, elfedve minden rosszat, minden csúfságát a keserves életnek, s betakarta őt is. Ilyenkor aludni tért szerény fekhelyére, melyet uszadékfából ácsolt, száraz tengeri füvel bélelt, mégis milyen jó alvás esett rajta. Csak azzal nem volt kibékülve, hogy az álom sem hozta el a mámorító, boldog érzést, melyre mindig is vágyott, átélni egy szerelmes éjszakát.

A dagály érkezével, a tenger minden éjjel kiszökött a medréből. Ő is szerette a fiút. A napcserezte fiatal arcot, a fekete, szomorú szemeket, a rakoncátlan haját, mely olyan hullámokat vetett, mint maga a haragvó tenger. Hol a szülöttének érezte az anyátlan-apátlant, hol a szeretőjének, kivel szakadatlan kívánt együtt lenni, együtt érezni, lélegzeni... A kalyibához igyekezett hát unos-untalan, de hullámai nem bírták erővel, s előbb haltak el a kagylótörmeléken parton, minthogy elértek volna azt.

Egy éjszakán azonban, amikor tán a hold is kirúgott a hámból, a dagály szokatlanul megnövelte a vizet. A tenger kilépett medréből és visszatartatlanul nyomult a kunyhó felé. Nyitott ajtaján beáramlott, és körülölelte az egyszerű fekhelyet. Selymes hullámaival betakarta a fiú testét, a nedves, apró tajtékok az ajkát paskolták, s az alvó arcán cirógatva átsuhant a tengeri moszat. A fiú álmában úgy érezte, ezer lágy kar öleli langyos öleléssel, nedves csókok érintik az ajkát, homlokát befedte egy szép lány dús hajzuhataga. Boldog volt. Soha át nem élt kéjes érzés töltötte el, a boldogság bódulata, melyből nem akart felébredni. A tenger pedig először csak ringatta a fekhelyet, majd megemelte és hullámozó hátára vette. Kivitte az egyszerű lakból, ringatva vitte magával, vissza az anyabölcsőbe. A nyílt vízen aztán a szerelmes-halálos ölelés még szorosabbá vált, s a tenger a fiút lehúzta mélységes mély kútjába, örök álommámorba temetve, amelyből nincs ébredés...

— — —

Az akta

Épp csak szétpakolt az íróasztalán, amikor bejött a csoportvezetője, és az aktát kérte.

Már amikor rákérdezett, hogy melyiket is, és a főnöke megnevezte az ominózus ügyiratot, tudta, hogy az biztosan nincs nála. Mondta is, de mivel a kisfőnök csak erősködött, hogy nála kell lennie, hát előtte pörgette át az aktáit, egyiket a másik után. Azután elővette a nemrégiben irattározottakat is, hogy kiderüljön, nem keveredette-e - véletlenül - azok közé.

A fontos iratot tartalmazó borító azonban sem a fiókból, sem a szekrényből nem került elő. A föld csak nem nyelte el? - humorizált a főnöke, majd amikor látta, hogy az akta tényleg nem lesz meg, hangnemet váltott. Erre rámehet az állásod - mondta neki vészjóslóan. Úgy tudom, ma délutánra várják a minisztériumban a választ, már amit az ügyiratban feltett kérdésekre kell adnunk. Persze, előbb az adatokat lenne célszerű összeszednünk, csak tudnám, hogy milyen témában. Már leszóltak a titkárságról, ebéd után feltétlenül várják, hogy beadjuk aláírásra a vezérigazgatónak.

A csoportvezető a végén már annyira belelovalta magát, hogy „leszerencsétlenezte” őt, megígérte azt is, hogy a cégtől, az eset következményeként - gondatlan munkavégzés, fontos ügyirat elvesztése okán -, szinte biztos, hogy mennie kell.

Amikor a feldúlt főnök sebbel-lobbal kirohant az irodából, úgy becsapta maga után az ajtót, hogy egy helyen még a vakolat is lepotyogott.

Mialatt ő a székében, magába roskadva ült, a telefon vadul felcsörgött. El kellett tartania a fülétől, mert a csoportvezetője olyan hangosan ordibált a kagylóba. Azonnal gyere az iktatóba! - üvöltötte. Ha egy percen belül nem vagy itt, én, személyesen intézem el, hogy kirúgjanak! Az iktatóban a szikár, egyébként eddig is igen ellenszenves, szemüveges, középkorú nő, folytatta az ő egzeciroztatását. Na, nézzen ide kolléga - és az orra elé tolta az átadókönyvet. Ide pedig be van írva - a vak is láthatja -, hogy ezt az iratot maga tegnap délután átvette. Saját kezűleg írta alá, hogy tőlem megkapta. Szintügy, mint a pénztártól való távozás után, reklamációt én sem fogadok el. Ismerem én a kedves kollégák eszejárását, ha nincs meg valami, azért csak az iktató lehet a felelős!

Ekkor neki eszébe jutott, hogy tegnap, nem sokkal a munkaidő végezte előtt, tényleg járt az iktatóban, amikor is, az a vén satrafa aláíratott vele valamit a könyvben. Az aktát azonban mégsem kapta meg, mert a nőnek eszébe jutott, hogy a nagy sietségben a gépre még nem vitte fel az anyagot. Még ki is hangsúlyozta, hogy csak nyugodtan menjen vissza az irodájába, ha végzett az iktatással, majd utána viszi. De nem vitte. Ő azt az iratot egyáltalában nem is látta. Talán hibázott, amiért később nem kereste, de amikor azt sem tudta, mit keressen. És lám, most az ő nyakába varrják az egészet. Az ő felelőssége, ha a minisztérium időben nem kapja meg a kért adatokat.

És ekkor elkezdte magát rettenetesen szégyellni, pedig ártatlan volt, mint a ma született bárány.

Látta, amint az ebédlőben összesúgtak a jöveteleire. Begörccsölt a gyomra, ott is hagyta az ebéd nagyobbik felét, pedig a milánói makaróni a kedvence volt. Már valószínűleg mindenki tudja a cégnél, hogy elveszített egy fontos ügyiratot. A folyosón szembejövő kolléganője bátorítólag a karjára tette a kezét. Majd csak lesz valahogy - súgta vigasztalóan.

Egyszerre izzadt, és rázta a hideg. Olyan rosszul érezte magát a bőrében, hogy legszívesebben kibújt volna belőle, és odébbáll. A mentségére azonban nem tudott felhozni semmit. Hiába mondta az iktatóban, hogy aláírta, persze, mert a nő erőszakosan az orra alá tolta az átadókönyvet, és ragaszkodott hozzá, hogy aláírja, de az aktát, azt nem kapta meg. Sem akkor, sem azután. Még csak nem is látta.

Rettegésben teltek az órái, már lassan maga is elhitte, hogy ő a hibás. Egy ügyefogyott, egy balfék, aki nem tud kiállni az igazáért. Nem tudja bizonyítani - a saját aláírása ellenében -, hogy nem felelős az akta eltűnéséért.

Délután fél négykor - amikor már mindenki hazafelé készülődött -, váratlanul bejött a szobájába a csoportvezető. Udvariasan elnézést kért tőle a délelőtti kirohanásáért. Meglett az akta - mondta -, már be is küldték az adatokat a minisztériumba. Nincs semmi baj, tévedés volt, ő tényleg nem tehetett róla. A segédhivatalban a kolléganő - az a nagyszájú piszkafa - miután beiktatta az iratot, véletlenül az asztalon felejtette. A irodákban, munkaidő után, az osztályvezető éberségi ellenőrzést tartott, ő találta meg az elzáratlan iratot. Magához vette, másnap reggel pedig kiadta feldolgozásra, így az ügy le is van zárva.

Amikor magára maradt az irodájában, érezte, a feszültsége nem enyhül. A gyomra továbbra is görccsölt, a feje is megfájdult, homlokáról le kellett törölnie az izzadságot. És akkor támadt egy ötlete.

Elsetált az iktató felé, jobbra-balra köszöngetve a már hazafelé siető kollégáknak. Az iktató ajtaja előtt megállt, és befelé fülelt. Kihallatszott, ahogy a nő nagy, erős léptekkel végigdübög az irodán, és becsapkodja az irattározók, meg a

páncélszekrény ajtaját. Ekkor ő az ajtón kívül fityegő kulcsot csendben elfordította, kivette, majd halk léptekkel távozott. A lift előterében az egyik fikusz kicsit lötyögős cserepébe beleejtette az iktató helyiség kulcsát. A liftben, míg leért a földszintre, de még a buszmegállóban is, végig mosolygott, mert elképzelte, amint a fiatal portásfiú - négy óra után, amikor az alkalmazottak már mind haza mentek -, jó szokása szerint felteszi a fülhallgatóját, és akkor még a telefoncsörgést se hallja meg, hát még a kiabálást a nyolcadikról, hogy „segítség, bezártak, engedjen ki valaki!”

~ ~ ~ ~ ~